Spraakstoornis (Dysartrie)

Spraak is een zeer snelle en ingewikkelde motorische activiteit. Om tot goede spraak te komen, moeten een groot aantal spierbewegingen snel, nauwkeurig en gecoördineerd worden uitgevoerd. Deze spieren maken ademhaling, stemgeving (luidheid en melodie) en uitspraak (articulatie) mogelijk. Dysartrie is een spraakstoornis als gevolg van een neurologische aandoening.

Dysartrie kan ontstaan door een beroerte (CVA), een ongeval (trauma), een hersentumor, een spierziekte (zoals ALS), aandoeningen aan het centraal zenuwstelsel (zoals MS), neurodegeneratieve ziekten (zoals Parkinson) of een infectie die een aangezichtsverlamming veroorzaakt. Hierdoor werken de spieren die nodig zijn om verstaanbaar te kunnen spreken, te ademen en voor stemgeving (stemvolume en melodie) onvoldoende. Communiceren voor mensen met deze aandoening is ingewikkeld.

Symptomen

Dysartrie-patiënten zijn vaak moeilijk te verstaan door:

- een onduidelijke uitspraak;
- een te zachte en/of hese stem;
- eentonig of nasaal (door de neus) spreken of een combinatie hiervan.

Onderzoeken

De logopedist gaat na welke vorm van dysartrie u heeft en onderzoekt hierbij:

- de gevoeligheid (sensibiliteit) van uw mond en tong;
- de beweging (motoriek) van uw mond en tong.

Daarnaast beoordeelt de logopedist:

- uw articulatie;
- verstaanbaarheid;
- ademhaling;
- stemgeving.

Ook geeft hij of zij tips om dit alles te optimaliseren tijdens uw opname in het ziekenhuis.

Behandelingen

Doel behandeling

De behandeling is erop gericht de verstaanbaarheid te verbeteren. De patiënt leert optimaal gebruik te maken

van zijn of haar mogelijkheden. Ook wordt aandacht besteed aan een juiste symmetrische lichaamshouding, mondmotoriek (zowel van belang bij het eten en drinken als bij het spreken), ademhaling, stemgeving (stemvolume en –melodie) en uitspraak.

Na ontslag uit het ziekenhuis kan behandeling nog wenselijk zijn om uw verstaanbaarheid verder te verbeteren. U leert dan zo goed mogelijk gebruik te maken van uw eigen mogelijkheden door oefening en adviezen. Ook kunnen mensen in uw omgeving geïnformeerd worden hoe u het best verstaanbaar kunt spreken en hoe zij daarbij kunnen helpen.

Resultaten

Afhankelijk van de ernst en aard van de aandoening zal door de behandeling de verstaanbaarheid van de patiënt verbeteren. Als dit niet zo is, zal de logopedist met de patiënt een geschikt communicatiemiddel zoeken. Dit kan een gebaren- of tekensysteem zijn of een elektronisch communicatiehulpmiddel.

Adviezen bij een spraakstoornis

Tips voor u als spreker

- Spreek langzaam en in korte bewoordingen. Leg voldoende pauzes in een zin.
- Probeer de woorden zo nauwkeurig en duidelijk mogelijk uit te spreken (overdrijf voor uw gevoel de uitspraak en melodie).
- Spreek woord voor woord als u niet goed wordt verstaan (bijvoorbeeld: ik / ben / moe)
- Zorg dat er oogcontact is met de persoon met wie u spreekt, ga zo nodig dichter bij elkaar zitten.
- Ondersteun het spreken eventueel met gebaren of schrijf steekwoorden op om uw boodschap over te brengen.
- Verander tussendoor niet te snel van onderwerp, dit kan verwarring geven.

Tips voor uw omgeving

- Zorg voor een rustige omgeving, zet radio en televisie tijdens het spreken uit.
- Wees eerlijk: vraag om herhaling wanneer u de boodschap niet heeft verstaan.
- Geef iemand met dysartrie de tijd om te spreken en te reageren. Onderbreek niet.
- Wijs iemand zo nodig op de alternatieve communicatiemogelijkheden als u hem of haar niet begrijpt (aanwijzen, opschrijven).

Hulp aan mantelzorger

De logopedist adviseert zowel de patiënt als de mensen in de directe omgeving. Zij zijn immers nauw betrokken bij de verzorging.

Expertise en ervaring

De logopedisten van het St. Antonius hebben veel ervaring met behandeling van dysartrie (spraakproblemen na een neurologische aandoening). Zij werken nauw samen met de neurologen en het MS-centrum.

Meer informatie

Patiëntenverenigingen

- Patiëntenvereniging hersenletsel.nl (https://www.hersenletsel.nl/alles-over-nah/gevolgen-van-nah/gevolgen-voor-de-communicatie/dysartrie);
- MS (Multiple Sclerose) (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/4088).

Gerelateerde informatie

Aandoeningen

- Beroerte (CVA) (https://www.antoniusziekenhuis.nl/aandoeningen/beroerte-cva)
- MS (Multiple Sclerose) (https://www.antoniusziekenhuis.nl/aandoeningen/ms-multiple-sclerose)

Behandelingen & onderzoeken

- Beroerte (CVA) - advies voor naasten (https://www.antoniusziekenhuis.nl/beroerte-cva-advies-voor-naasten)
- Beroerte of TIA - adviezen voor patiënten (https://www.antoniusziekenhuis.nl/beroerte-tia-adviezen-voor-patienten)

Specialismen

- Logopedie (https://www.antoniusziekenhuis.nl/logopedie)
- Neurologie (https://www.antoniusziekenhuis.nl/neurologie)
- MS Centrum (https://www.antoniusziekenhuis.nl/ms-centrum)

Contact Logopedie **T 088 320 77 20**